6

FELSEFE 10 · 1. ÜNİTE · 6. konu

Felsefenin Bireysel ve Toplumsal İşlevi

Felsefe sana ve topluma ne kazandırır?

"Felsefe ne işe yarar?" sorusunu düşünmek de felsefedir

Örnek

Biri sorar: "Felsefe dersi ne işine yarayacak?" Cevap verebilmek için önce şunu sorman gerekir: "Bir şeyin işe yaraması ne demek?"

Bu soruyu ciddiye aldığında zaten felsefe yapıyorsundur.

felsefesinifi.com

Felsefenin görevi çağdan çağa değişti

İlk Çağ: Hakikati arayış → Orta Çağ: Evreni dinî bakışla anlamlandırma → Rönesans'tan sonra: Akla dayanıp bilime katkı

Hakikat: bir şeyin gerçekte ne olduğuna dair doğru bilgi.

felsefesinifi.com

Değişmeyen bir şey var: Felsefe insanı düşünmeye yöneltir

Felsefe insanı düşünmeye, sorgulamaya ve anlamaya yöneltir.

Geniş bir bakış açısı kazandırır; insan kendini ve çevresini tanır.

Böylece bireyin ve toplumun gelişmesine katkıda bulunur.

felsefesinifi.com

Bir zincir mesaj karşısında durup sorabilirsin

Örnek

"Bu haberi herkese gönder, yoksa çok geç olacak!" Durup sorarsın: Bunu kim yazdı? Neye dayanarak söylüyor? Başka türlü açıklanabilir mi?

Sonra kararı sen verirsin: göndermek, göndermemek ya da önce doğrulamak.

felsefesinifi.com

Felsefi düşünme bir soruna farklı yollardan bakmanı sağlar

Seçenek üretmek

Bir soruna tek çözümle yetinmemek

Farklı bakış açıları

Olayları farklı yerlerden değerlendirip karar vermek

Eleştirel düşünme

Bilginin doğruluğunu tartıp gerekçeli karar vermek

felsefesinifi.com

Doğruya başkası değil, sen karar verirsin

Akıl yürütme

Bilinenlerden hareketle yeni bir sonuca ulaşmak

Kendi kararın

Bir düşüncenin doğru mu yanlış mı olduğuna kendin karar vermek

Fark etmek

Kendi söylediklerinin de her zaman doğru olmayabileceğini görmek

felsefesinifi.com

Kararını sağlam bir gerekçeye dayandırırsın

Gerekçe

Bir düşünceyi ya da kararı destekleyen, onun neden kabul edilmesi gerektiğini gösteren dayanaktır.

Ama sonucun değişebileceğini de bilirsin: Yeni bir bilgi çıkarsa onu yeniden değerlendirirsin.

felsefesinifi.com

Bu etkiyi ölçmeye çalışan araştırmalar da var

2007

Dundee Üniversitesinin yaptığı bir araştırmaya göre felsefi düşünme, öğrencilerin IQ puanını 6,5 puan yükseltmiştir.

Bireysel işlev: felsefenin kişinin düşünme, karar verme ve kendini anlama biçimine katkısı.

felsefesinifi.com

Düşünmek bazen bütün bir toplumun ortak işidir

Toplumsal işlev

Felsefenin toplumun ortak sorunlarını tartışmaya, birlikte düşünme kültürüne ve toplumsal gelişmeye katkısıdır.

Üç örnek: dünya, üniversite ve meslek grubu.

felsefesinifi.com

Kasımın üçüncü perşembesi birçok ülkede felsefe konuşulur

UNESCO

UNESCO tarafından 20 Kasım 2002 tarihi Dünya Felsefe Günü ilan edildi. Her yıl bir tema seçilir. 2013'ün teması: "Kapsayıcı Toplumlar, Sürdürülebilir Bir Gezegen".

O yılki panelde toplumun kıyısında kalanların yaşadığı zorluklar tartışıldı.

felsefesinifi.com

2013'te iki kavram öne çıktı

Sosyal adalet

Hak, fırsat ve imkânların bireyler arasında adil biçimde paylaşılması

ve

Kapsayıcılık

Toplumun hiçbir kesiminin dışarıda bırakılmadan hayata eşit katılması

UNESCO, eşitsizlikleri azaltmada ve herkesi kapsayan bir gelecek kurmada felsefenin rolünü öne çıkardı.

felsefesinifi.com

Çocuklar bir masada birlikte düşünmeyi öğrenir

Atölye

Pamukkale Üniversitesi Çocuk Üniversitesinde 11-13 yaşındaki çocuklar günlük hayattan kavramları tartıştı, görüşlerini temellendirdi.

Atölyenin adı: "Çocuklar İçin Felsefe Atölyesi: Düşünüyorum, O Hâlde Mutluyum"

felsefesinifi.com

Erken yaşta felsefe, düşünme kültürünü güçlendirir

Çocuklar için Felsefe (P4C)

Çocukların bir hikâye, soru ya da kavram üzerine birlikte düşünerek görüşlerini gerekçelendirmeyi öğrendiği eğitim yaklaşımıdır.

Yaratıcı, eleştirel ve iş birliğine dayalı düşünme becerileri gelişir.

felsefesinifi.com

Felsefe sağlık tartışmalarında da yer alır

2025

5. Felsefe ve Sağlık Sempozyumu 31 Mayıs 2025'te Manisa Celal Bayar Üniversitesinin ev sahipliğinde yapıldı; sağlık beden, zihin ve ruh bütünlüğüyle ele alındı.

Tıp etiği (tıpta doğru ve yanlış sorularını ele alan alan), yapay zekânın tıpta doğru kullanımı ve sağlık hakkı tartışıldı.

felsefesinifi.com

Üç örnekte de felsefe sınıfın dışına taşınır

Dünya: eşitsizlik ve kapsayıcılık → Üniversite: çocuklarla birlikte düşünme → Meslek grubu: sağlık ve tıp etiği

Felsefenin toplumsal işlevi bu ortak tartışmalarda görünür hâle gelir.

felsefesinifi.com

Düşün

Kendi başına düşünmeyi öğrenen birinin kazancı ne zaman topluma ait bir kazanca dönüşür?

felsefesinifi.com